

Tidsskriftet »Vore Kirkegaarde« gennem 25 Aar

Kirkegårdsinspektør Hans Rønø

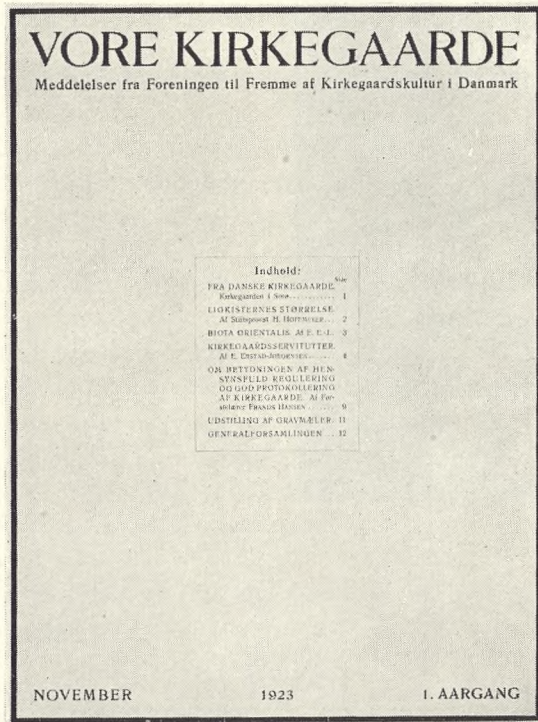

Fig. 79.
Omslagets Forside
1923—26.

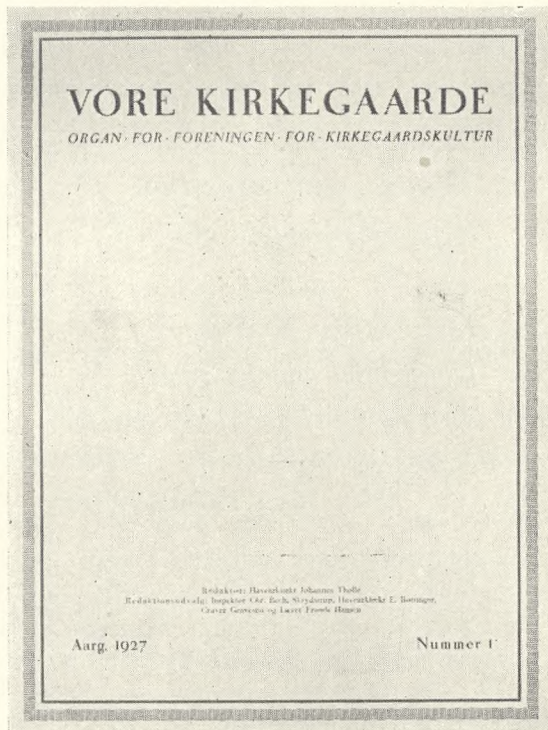

Fig. 80.
Omslagets Forside 1927.

Til Marts er det 25 Aar siden, at det første Nummer af »Vore Kirkegaarde« saa Dagens Lys. »Foreningen for Kirkegaardskultur« havde allerede eksisteret godt 3 Aar, før man bestemte sig til Udsendelse af et Blad. Det blev senere afdøde Havearkitekt *E. Erstad-Jørgensen*, der blev dets første Redaktør. I 1923 og 1924 udsendtes 2 Hefter à 12 Sider pr. Aar. I 1925 udkom Bladet ikke, og i 1926 overtog Havearkitekt *E. Bølliger* Redaktionen og lagde op til 6 Numre aarligt. Imidlertid naede man kun 2, paa hver 12 Sider, henholdsvis for Januar—Februar og Marts—April, der fejlagtigt betegnedes som 4. Aargang; saa indtraadte der igen et Stop. Først da Bladets nuværende Redaktør, Havearkitekt *Johannes Tholle*, traadte til, paabegyndtes en regelmæssig Udsendelse. I 1927 kom Bladets virkelige 4. Aargang med 6 Hefter paa ialt 76 Sider. 5. Aargang (1928—29) blev paa Grund af Regnskabsaarets Omlægning fra Kalenderaaret til Finansaaret udsendt med ikke mindre end 11 Hefter paa ialt 144 Sider. Der kom nyt og smukkere Omslag (Fig. 81), foruden at Redaktøren med denne Aargang fik den lykkelige Ide med Tillægssiderne, der har fulgt Bladet siden, og som ingen Læser af »Vore Kirkegaarde« kan tænke sig at undvære. De følgende 5 Aargange (1929—34) er hver paa 9 Hefter. I 1934 ændredes Udsendelsen, hvorfor Dobbelt-Aargangene 1934—36 og 1936—38 hver for sig pagineres fortløbende og danner 11. og 12. Bind paa ialt henholdsvis 76 og 92 Sider. Fra 1938 har Udsendelsen været paa 4 Hefter aarligt, en Kvota, der stadig opretholdes, og der skal nu 3 Aargange til at danne et Bind. Aargangene 1938—41 bliver Bind 13, 12 Hefter med ialt 128 Sider. Aargangene 1941—44 udgør Bind 14 med 156 Sider og Aargangene 1944—47 Bind 15 med ialt 164 Sider. Nærværende Hefte er

det fjerde af Bind 16. — Ialt er der i de forløbne 25 Aar udsendt 127 Hefter paa ialt 1380 Sider + Tillægssider og Omslag, hvoraf E. Erstad-Jørgensen har redigeret 4 Hefter (48 Sider), E. Böttiger 2 Hefter (24 Sider) og Johannes Tholle 121 Hefter (1318 Sider).

I Tidens Løb er Bladet undergaaet visse Ændringer og Fornyelser. Om de skiftende Omslag fortæller hosstaaende Illustrationer. Forfatteren af disse Linjer kan ikke tilbageholde et lille Suk over, at den fine og værdige Forside fra Aarene 1930—33 (Fig. 82) blev forladt til Fordel for den nuværende, med den noget markskrigeriske Titelanbringelse (hvor Ordet Kirkegaard tilmed fejltagtigt deles i to Ord), selv om Redaktøren i de senere Aar har pyntet paa den med pæne Smaabilleder; at dens Opstilling iøvrigt er dikteret af den vedtagne Standard for Tidsskriftforsider forklarer dog Forandringen noget. Fra 1944 har Omslagets Farve iøvrigt skiftet efter Aarstiderne: April-Heftet er grønt, Juli-Heftet blaåt, Oktober-Heftet gult og Januar-Heftet hvidt.

Mon ikke alle Læserne er enige om, at »Vore Kirkegaard« er et smukt Blad, som der fra Foreningens Side er ofret mest muligt paa: Fint Papir, talrige Illustrationer (maaske ikke alle lige klare) og dygtig Redaktion, der har sørget for, at alle Facer af Kirkegaardssagen, kirkelige, æstetiske, økonomiske og tekniske, er blevet alsidigt belyst af forskellige Penne?

Selv om Bladet hedder »Vore Kirkegaard«, har det dog ogsaa lejlighedsvis givet Læserne Indtryk udefra, bl. a. af Formerne for Krigergrave og Soldaterkirkegaard i de forskellige Lande, men mest Omtale udenfor Danmark er dog naturligt blevet vore skandinaviske Broderlande til Del. Af Hensyn til Bladets mange Abonnenter i Norden er alt redaktionelt Stof i de senere Hefter sprogligt tillempet efter disse Læses

Krav, ligesom naturligvis alle Artikler fra norsk eller svensk Haand bringes i Originalsproget.

Fig. 81.
Omslagets Forside
1928—30.

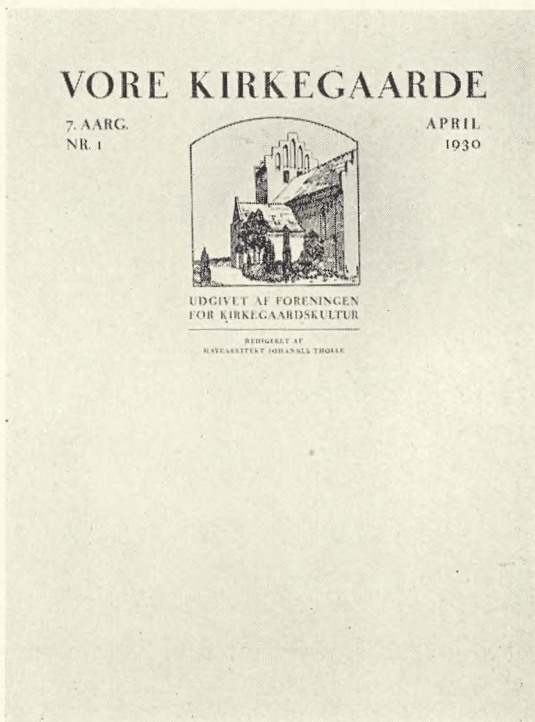

Fig. 82.
Omslagets Forside
1930—33.

Fig. 83.
Omslagets Forside
1933—38.

Fig. 84.
Omslagets Forside
1938—41.

I Redaktionsudvalget, som administrativt blev nedsat i 1926 og senere er lovfæstet, har følgende haft Sæde: Arkitekt

C. E. Bauditz (1929—), Havearkitekt *Emil Bøttinger* (1926—27), Stenhuggermester *Karl Hansen Glem* (1947—), Stenhuggermester *H. P. Hansen Glem* (1931—45) †, Lærer *Frands Hansen* (1926—29), Inspektør *Jens Gravesen* (1926—), Inspektør *Chr. Bech Skrydstrup* (1926—47), Havearkitekt *Johannes Tholle* (1926—) og Kirkegårdsföreståndare, trädgårdsarkitekt *G. V. Walberg* (1938—). Som Redaktionssekretær har fra 1947 virket Havearkitekt *Alice Nissen*, mens Repræsentant *E. N. Nielsen* har været Annonceakkvisitør. Bogtrykkere har været: *Nielsen & Lydickes Bogtrykkeri* (Københ.) (1923), *Flensborg Avistrykkeri* (Flensborg) (1924), *Th. Thrues Bogtrykkeri* (Aarhus) (1926), *Thomsens Bogtrykkeri* (Holstebro) (1927—45), og derefter *Fma. Nielsen & Möllers Bogtrykkeri* (Roskilde). Klichéerne er siden 1926 leveret fra *Købkes Reproduktionsanstalt* (København), nuværende Indehaver *B. Johansen*. Vignetten til Omslagsforsiden af 1928 og flg. (se Fig. 81—82) skyldes Billedhuggeren *Emil Jürs* og har som Motiv Rørvig Kirkegaard; Tegneren *Aage Jørgensen* har udført det siden 1933 anvendte.

Som Fagblad har »Vore Kirkegaarde« gennem Aarene vist en stigende Aktualitet. Under Besættelsen bragte Bladet Billeder og Omtale af den nye Krigs Grave, agiterede for Menighedsraadenes Udnyttelse af Beskæftigelseslovene, manede til Iværksættelse af Beredskabsarbejder og Anskaffelse af Beredskabsmateriel, foruden at det i Digte og Ord, trods Censur, talte varmt og stærkt til det danske Sind. I 1940 bragtes et Billede fra en af den 9. Aprils faldnes Jordfærd, og i Mindeordene citeres dristigt (og farligt, hvis Bladet kom Fjenden for Øje!) *Carsten Hauchs* Strofer: Oh Danmark, paa Rænker du dig aldrig forstod, det har du tit betalt med dit reneste Blod.

Fra en Læser skal her udtales det Ønske, at Redaktøren, Havearkitekt *Johannes Tholle*, fortsat maa følge den Linje,

han selv har afstukket og trofast og dygtigt har fulgt gennem 21 Aar, saa Bladet stadig maa leve, trives og blomstre til Gavn for den danske Kirkegaard og til Glæde for alle Læsere.

Om Kirkegaardsfred

Sognepræst, Dr. phil. Axel Garboe

»Vore Kirkegaarde« bragte i Bind XV S. 158—60 en særdeles betimelig og meget besindig, men derfor ikke mindre instruktiv Artikel om Gravfreden paa vore Kirkegaarde. Heri berøres bl. a. ogsaa den Maade, hvorpaa der er faret frem, og let igen vil blive gaaet frem mod By-Kirkegaardene. Her er Grund til at appellere til Pietetshensyn, uden at det, man plejer at kalde Livets Ret, derfor behøver at blive gaaet for nær. Enhver Oplysning, der kan bidrage til at kaste Lys over Sagen, vil derfor være af Betydning. Ogsaa af uoprettelig sket Skade kan der læres.

Nikolaj Kirkeplads i København er et saadant Eksempel. Engang var Nikolaj Kirke og dens Kirkegaard en af Hovedstadens fornemste Kirker. Mangen en Afdød af Adel eller velfornemme Borgerskab er bleven »hæderligen nedersat« i denne Kirke og i dens omgivende Kirkegaard. Men Tiderne skiftede. De levende havde Brug for Kirkegaarden til andre — som de selv syntes — nødvendige Formaal, og for hundred Aar siden fik Myndighederne saa den Idé, at der passende kunde lægges *Slagterboder* op ad Nikolaj Kirke og altsaa ogsaa paa dens Kirkegaard. Ved en kongelig Resolution af 9. April 1838*) bestemtes det, »at alle derværende Ligkister og Been af Afdøde bleve udgravne, da Fundamentet for den nye Bygning naturligviis

*) Refereret i *Dansk Ugeskrift*. (Redigeret af Professor J. F. Schouw). 2. Række, 7. Bd. (1845), 354 f.

Fig. 85.
Omslagets Forside siden 1941.

Fig. 86.
Omslagets Forside til Oktoberheftet 1947.

ikke kunde opføres ovenpaa Ligkisterne, og det derhos, efter Bygningens Bestemmelse, maatte ansees aldeles urigtigt, at denne